

Zorginnovaties en technologie (K0138)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen met toelatingsfase

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Bijdragen aan een deskundige inzet van technologische hulpmiddelen	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt regelmatig alleen in complexe situaties en moet kunnen inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om technologische hulpmiddelen* op deskundige wijze in te kunnen zetten. Haar werkzaamheden kunnen wisselen van aard en ze moet haar handelen dan ook snel kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht veranderingen kunnen doorvoeren. Ze beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om in complexe (probleem)situaties creatief oplossingen te bedenken en verantwoorde keuzes te maken. * De term technologische hulpmiddel wordt gebruikt voor alle technische methoden en technieken die ingezet kunnen worden als hulpmiddel op het gebied van wonen, zorg en welzijn in de gezondheidszorg en welzijnssector, zowel voor zorgprofessionals als voor cliënten.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig of in teamverband. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden. Zij signaleert veranderende behoeften en wensen van cliënten* m.b.t. het gebruik van technologische hulpmiddelen en geeft deze door aan haar leidinggevende of het (multi)disciplinair team. Ze handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op en zo nodig bespreekt ze knelpunten en oplossingen met het (multidisciplinaire) team of een leidinggevende. Wanneer nodig consulteert ze deskundigen. * De term cliënt wordt gebruikt voor zorgvrager, patiënt, naastbetrokkenen, mantelzorgers, vrijwilligers, ouders, verzorgers, familie, vrienden, wettelijke vertegenwoordigers, het cliëntsysteem en directe naasten.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Leverd een bijdrage aan de deskundige inzet van nieuwe technologische hulpmiddelen	De beginnend beroepsbeoefenaar draagt bij aan technologische initiatieven, bespreekt nieuwe ontwikkelingen, houdt wet- en regelgeving bij, deelt kennis en levert input voor organisatievisie en beleid rondom technologie.	De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt actief mogelijkheden voor het verwerven van kennis over technologische hulpmiddelen, gebruikt gerichte feedback voor ontwikkeling, past eigen kennis functioneel toe om beleid en visie te verbeteren en moedigt anderen aan om na te denken over technologische toepassingen binnen het beleid en de visie van de instelling.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan de deskundige inzet van technologische hulpmiddelen.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Past technologie op een ethisch verantwoorde manier toe	De beginnend beroepsbeoefenaar beoordeelt de noodzaak en wenselijkheid van technologische hulpmiddelen, bespreekt ethische dilemma's met collega's en betrokkenen, en onderbouwt haar standpunt. Ze betreft de cliënt bij afwegingen tussen zorgkwaliteit en privacy en reflecteert op haar ethisch verantwoorde gebruik.	De beginnend beroepsbeoefenaar onderzoekt de impact van technologische hulpmiddelen samen met de cliënt en betrokkenen, raadpleegt collega's bij ethische dilemma's, houdt rekening met ethische normen en organisatiebeleid, volgt wet- en regelgeving en voert gesprekken en discussies op een deskundige wijze.	De beginnend beroepsbeoefenaar gaat op een ethisch verantwoorde manier met technologische hulpmiddelen om.

Werkproces: D1-K1-W3			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bespreekt het gebruik van technologische hulpmiddelen met de cliënt	De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt met de cliënt diens wensen, behoeften en mogelijkheden van technologische hulpmiddelen, adviseert collega's of deskundigen indien nodig, en evalueert samen met de cliënt de voor- en nadelen. Ze beslist en noteert de gekozen hulpmiddelen in het dossier.	De beginnend beroepsbeoefenaar bestudeert doelgericht de info van de cliënt, combineert gegevens tot inzicht, legt uit hoe technologische hulpmiddelen werken, toont oprechte belangstelling voor ideeën en emoties, creëert draagvlak voor technologie en maakt samen met de cliënt realistische keuzes die passen bij de mogelijkheden van cliënt en organisatie.	De inzet van technologische hulpmiddelen sluit aan bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de cliënt en de mogelijkheden van de organisatie.

Werkproces: D1-K1-W4			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Stabiliseren en/of verbeteren van de kwaliteit van leven	De beginnend beroepsbeoefenaar streeft naar optimaal welzijn voor de cliënt, bevordert zelfstandigheid, veiligheid en zelfbeschikking, maakt afspraken over hulpmiddelen, informeert betrokkenen, bewaakt kwaliteit van leven, past technologische hulpmiddelen aan en evalueert regelmatig de ondersteuning.	De beginnend beroepsbeoefenaar schept effectieve kansen voor de cliënt om technologische hulpmiddelen te gebruiken, maakt duidelijke afspraken met betrokkenen, voorziet tijdig van informatie en aanwijzingen, en stimuleert de zelfstandigheid van de cliënt en betrokkenen op een duidelijke manier.	Technologische hulpmiddelen worden zo ingezet dat dit de kwaliteit van leven van de cliënt stabiel houdt en waar mogelijk verbeterd.

Werkproces: D1-K1-W5			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Geeft voorlichting en advies aan cliënten over technologische hulpmiddelen	De beginnend beroepsbeoefenaar geeft op maat gemaakte voorlichting over technologische hulpmiddelen, gebruikt en verduidelijkt informatiemateriaal, beantwoordt vragen, zoekt bij onduidelijkheden ondersteuning of schakelt een expert in en begeleidt cliënten en betrokkenen bij het gebruik ervan.	De beginnend beroepsbeoefenaar reageert duidelijk op de cliënt, gebruikt woorden en uitdrukkingen correct, legt zaken begrijpelijk uit en adviseert anderen met overtuiging.	De cliënt is in staat om het technologische hulpmiddel op de juiste manier te gebruiken.

Werkproces: D1-K1-W6			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Werkt multidisciplinair samen m.b.t. de inzet van technologische hulpmiddelen	De beginnend beroepsbeoefenaar stemt technologische hulpmiddelen af met collega's, leidinggevenden en ketenpartners, bespreekt taakverdeling, houdt rekening met doelen, geeft advies over hulpmiddelen, vormt een compleet beeld en bespreekt knelpunten voor oplossingen.	De beginnend beroepsbeoefenaar bouwt een professionele relatie op, werkt samen met partners, overlegt tijdig over technologische inzet, formuleert haalbare doelen in overleg en streeft actief naar overeenstemming en steun voor besluiten.	De inzet en het gebruik van technologische hulpmiddelen zijn multidisciplinair afgestemd.

Examenmatrijs D1-K2

D1-K2: Bijdragen aan innovatie en de invoering van technologische hulpmiddelen	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt regelmatig alleen in complexe situaties en moet kunnen inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij beschikt over specialistische kennis en vaardigheden om bij te kunnen dragen aan de invoering van technologische hulpmiddelen. Haar werkzaamheden kunnen wisselen van aard en ze moet haar handelen dan ook snel kunnen aanpassen en zo nodig doelgericht veranderingen kunnen doorvoeren.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig of in teamverband. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden en draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het werk van anderen. Zij onderzoekt de voor- en nadelen van het gebruiken van een technologisch hulpmiddel en licht haar collega's, leidinggevende en/of het multidisciplinair team hierover in. Ze handelt zelfstandig, lost knelpunten creatief op en zo nodig bespreekt ze knelpunten en oplossingen met het (multidisciplinair) team of een leidinggevende. Wanneer nodig consulteert ze deskundigen.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K2-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Leverd een bijdrage aan zorginnovatie en onderzoek m.b.t. technologie	De beginnend beroepsbeoefenaar draagt bij aan het ontwerpen, ontwikkelen en implementeren van zorgtechnologie, participeert in onderzoek, stelt vragen over wensen en risico's, gebruikt bronnen, brengt structuur aan, onderzoekt gegevens en identificeert kansen en bedreigingen.	De beginnend beroepsbeoefenaar bekijkt zaken vanuit meerdere invalshoeken, zoekt relevante en voldoende informatie om vragen betrouwbaar te beantwoorden, stelt gerichte vragen om gegevens te verkrijgen, houdt rekening met geldende wet- en regelgeving en trekt logische conclusies uit beschikbare informatie.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een bijdrage geleverd aan het in kaart brengen van aspecten rondom het ontwerp, de ontwikkeling en/of implementatie van een technologisch hulpmiddel.

Werkproces: D1-K2-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Geeft voorlichting, advies en instructie aan collega's	De beginnend beroepsbeoefenaar bereidt voorlichting, advies en instructie over technologische hulpmiddelen, onderzoekt leerdoelen, selecteert geschikt materiaal en legt uit waarvoor het bedoeld is, hoe het gebruikt wordt, de voordelen en aandachtspunten, beantwoordt vragen en geeft collega's passend advies.	De beginnend beroepsbeoefenaar geeft duidelijke instructies voor technologische hulpmiddelen, controleert proactief of voorlichting en advies aansluiten bij organisatie- en teambehoeften en verifieert regelmatig of informatie correct is overgebracht.	De beroepskracht heeft passende voorlichting, advies en instructie gegeven m.b.t. het gebruik van technologische hulpmiddelen.

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen (gefaseerd)	Het exameninstrument bestaat uit twee fasen: • Fase 1 – Toelatingsfase (beoordeling via bewijsproduct) • Fase 2 – Praktijkexamen (beoordeling via observatie) Fase 1 – Toelatingsfase In deze fase worden specifieke werkprocessen beoordeeld aan de hand van een ingeleverd bewijsproduct (bijvoorbeeld een verslag, analyse of uitgewerkte opdracht). Per werkproces wordt het oordeel Voldaan / Niet voldaan toegekend. • Er worden geen punten toegekend. • Deze fase telt niet mee voor het eindcijfer. • Deze fase maakt geen onderdeel uit van de cesuurbepaling. • De student wordt alleen toegelaten tot Fase 2 wanneer alle betreffende werkprocessen met 'Voldaan' zijn beoordeeld. Fase 2 – Praktijkexamen In deze fase worden werkprocessen beoordeeld op basis van observatie van het handelen in een realistische beroepssituatie. Beoordeling gebeurt aan de hand van een puntenschaal: • O = onvoldoende (0 punten) Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals verwacht in de beroepspraktijk. • V = voldoende (1 punt) De uitvoering voldoet aan het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. • G = goed (2 punten) De uitvoering is bovengemiddeld en overstijgt het basisniveau. Alle behaalde punten in Fase 2 worden bij elkaar opgeteld. Op basis van de vastgestelde cesuur wordt de slaag-/zakbeslissing en het eindcijfer bepaald.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen (Fase 2)	Het praktijkexamen (Fase 2) bestaat uit het uitvoeren van beroepshandelingen in een realistische of gesimuleerde beroepscontext. De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes of uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en vormt geen afzonderlijk beoordelingsonderdeel. De beoordeling is uitsluitend gebaseerd op: • De geobserveerde uitvoering, en • Het gerealiseerde eindresultaat.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl